

Výroční správa

Obce KOPERNICA

za rok 2014

Základná charakteristika Obce Kopernica

„Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.“

Geografické údaje :

Obec Kopernica leží 8 km na juhozápad od Kremnice, v Kremnických vrchoch, v úzkej doline Kopernického potoka. Kremnické vrchy, teda aj celý chotár obce je sopečného pôvodu a tvoria ho andezity, ryolyty a bentonitové íly. Zo sev. strany dolinu uzatvára náhorná rovina zvaná Šajba, na západnej strane ju lemujú vrch Barnardov, Staré výšavy a Perdekov kopec, na východnej strane vrch Homola, Halušková a Čertov vrch. Väčšinou odlesnený, vo vrcholových častiach zarovnaný chotár sa na západnom okraji prudko zvažuje do doliny Slaského potoka. V slabom lesnom poraste prevláda smrek. Chotár má prevažne hnedé lesné pôdy. Nadmorská výška chotára sa pohybuje od 884,3 m (Barnardov) do 440 m, stred obce má do 500 m nadmorskej výšky. Chotár predstavuje rozlohu 1755 ha, z toho: poľnohospodárska pôda 838 ha, lesné pozemky 863 ha, vodné plochy 5 ha a zastavaná plocha 38 ha. Obec je dlhá 4,5 km.

V obci Kopernica sa nevykonávajú hydrometeorologické merania, preto pre obec Kopernica sa uvádzajú rovnaké údaje, ako sú namerané v Kremnici. Podnebie všeobecne môžeme označiť ako chladné až mierne. Priemerná ročná teplota vzduchu je 6,4 °C , priemerná januárová teplota vzduchu je - 3,4 °C a júlová je 16,3 °C. Absolútne teplotné januárové minimum sa uvádza - 26 °C a absolútne teplotné augustové maximum 32,4 °C.

V priemere za rok sa tu vyskytuje 21 letných dní s najväčšou teplotou aspoň 25 °C , 139 mrazových dní s najmenšou teplotou menšou ako 0 °C a 48 ľadových dní s najväčšou teplotou menšou ako 0 °C.

Zrážky sú veľmi premenlivým meteorologickým prvkom. Minimálny ročný úhrn zrážok dosiahol len 500 mm. Maximálny ročný úhrn zrážok dosiahol 1230 mm. K výskytu zrážok o úhrne 1 a viac mm dochádza počas 117 – 124 dní.

Snehová pokrývka sa vyskytuje zhruba od polovice novembra do konca marca , občas prerušovane. V priemere trvá 80 dní , no sú roky, keď sa ich počet zvýši na 150 dní, ale sú roky, keď počet dní so snehovou pokrývkou dosiahne len 40 dní. Priemerná výška snehovej pokrývky je 23 cm.

Demografické údaje:

- Trvalo bývajúci obyvatelia-podľa produktívneho veku

K 31. 12. 2014 obec eviduje 429 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt

vek	počet obyvateľov
Predproduktívny vek	84
Produktívny vek	269
Poproduktívny vek	76

- Národnostné zloženie obyvateľstva

Národnosť	Počet obyvateľov
Slovenská	392
Maďarská	1
Rómska	7
Česká	4
Nemecká	22
Ostatné,nezistené	3

- Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Rímskokatolícka cirkev	363
Pravoslávna cirkev	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	4
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	10
Bez vyznania	41
Nezistené	10

Ekonomické údaje:

- K 31. 12. 2014 v obci Kopernica bolo 58 obyvateľov evidovaných na ÚPSVaR, kde sa uchádzali o zamestnanie.
- Percento nezamestnanosti sa pohybuje okolo 25 %.

Symboly obce :

- erb obce
- vlajka obce
- pečať obce
- štandarda

História obce :

Obec Kopernica vznikla v 1. polovici 14. storočia . Prvý raz sa spomína r.1349, keď zemepán a ostrihomský arcibiskup povolil tunajším osadníkom vykúpiť sa z roboty za 40 zlatých ročne. Tunajšími osadníkmi boli sem pozvaní nemeckí drevorubači a uhliari. Meno obce Kopernica v rôznych historických obdobiach a jazykoch má rôzne alternatívy. V r.1444 sa uvádza ako Kaproncza, r.1773 Koprenicza, r.1808 Kopernica, maďarsky Barskapronca. Pôvod mena obce nie je doložený prameňmi. Môžeme sa iba domnievať, že pochádza z latinského slova Capra, čo znamená koza. Dôvod by bol vysvetliteľný, lebo toto skromné zviera v tvrdých horských podmienkach mohlo byť živiteľom rodín. Iným predpokladom je slovanský názov rastliny – koper = kôpor alebo nemecký názov medi das Kupfer v miestnom nárečí „Koper“, čo by značilo hľadanie medi. No nemecké obyvateľstvo svoju obec nazvalo Deutsch Litta . V domácom nárečí in der Leiten sa vyslovovalo ei dá Litta čo znamená ľudia. Nemecký názov obce Deutsch Litta teda znamená „nemeckí ľudia“. Kopernica zostala osídlená nemeckým obyvateľstvom až do r. 1945, kedy na základe Postupimskej konferencie bolo 95 % obyvateľov nemeckej národnosti vysťahovaných do Nemecka (Mníchov, Štuttgart, Herenberg, Göppingen, Reutlingen), spolu 1443 obyvateľov z celkového počtu 1519 obyvateľov. To bol vážny zásah do plynulého rozvoja obce. Obec bola potom osídlená obyvateľmi z rôznych častí Slovenska, najmä z Horehronia a okolia Kremnice.

Obec patrila ostrihomskému arcibiskupstvu a od 18. storočia banskobystrickému biskupstvu. Od 18. storočia sa obec vyvíjala ako zemepanské mestečko. Nachádza sa tu stará fara s matrikou od r.1626. V medzivojnovom období tu sídlil notársky úrad pre Kopernicu a Slaskú.

Kopernica je pôvodne kolonizačná dedina po oboch brehoch Kopernického potoka s prevažne murovanými domami z kameňa. Sú to veľké trojpriestorové domy s vysokou sedlovou strechou, doskovým štítom a pavlačou na južnej strane.

Prví osadníci dnešnej Kopernice sa živili drevorubačstvom a pálením dreveného uhlia. Postupne s kľčovaním lesa a potrebou zabezpečenia obživy boli tu roľníci, remeselníci a z remesiel bola to najmä ťažba kvalitného kameňa a jeho spracovanie na mlynské kamene a stavebný materiál, ale aj ďalšie remeslá. V obci bol mlyn, tehelňa, domáce spracovanie ľanu a súkna na odev a obuv. Časť mužov pracovala v kremnických baniach. Obyvateľstvo bolo sebestačné a len raz dva razy do roka navštívilo Kremnicu pre doplnenie zásob alebo predaj vlastných nadproduktov. Zmena nastala po 2. svetovej vojne, kedy sa pôda obrábala menej a obyvateľstvo sa zamestnalo prevažne v kremnických závodoch a neskôr v ZSNP v Žiari nad Hronom. Od r.1990 časť obyvateľstva má vlastnú živnosť, časť obyvateľstva je zamestnaná u živnostníkov, no vlekým problémom zostáva nezamestnanosť, najmä obyvateľov so základným vzdelaním alebo mladých absolventov s učňovským vzdelaním.

V súčasnosti má obec jeden obchod s miešaným tovarom a dve pohostinstvá. Obec vlastní kultúrny dom aj budovu požiarnej zbrojnice.

V medzivojnovom období mala obec knižnicu. V súčasnosti v obci táto kultúrna ustanovizeň nie je.

Obec má futbalové ihrisko, no ďalšie priestory na voľnočasové aktivity občanov každého veku, no najmä mládeže, obec nemá. Obec postráda upravené priestranstvá na oddych seniorov a matiek s deťmi.

Pamiatky obce:

Zo stredovekej zástavby sa zachoval len gotický kostol sv.Martina, pôvodne jednolod'ový, s polygonálnym uzáverom, zaklenutý valenou lunetovou klenbou. K severnej strane lode je pristavená nová bočná loď s betónovým stropom, napojená na staršiu loď dvoma segmentovými arkádami. V interieri sa zachovali pôvodné gotické kamenné architektonické detaily. Hlavný oltár je z polovice 18. st., kamenná krstiteľnica je z pol. 15.storočia, drevená socha madony je z prelomu 15.a 16. storočia. Na vonkajšku kostola sa zachovali oporné piliere. Kostol je zapísaný do Zoznamu pamiatkového fondu SR pod č.1243 ako NKP. V súčasnosti, ako nová dominanta obce, bol postavený moderný kláštor klarisiek.

Významné osobnosti obce :

V predvojnovom a medzivojnovom období, sa všeobecne považuje za významnú osobnosť ľudová liečiteľka a školená pôrodná asistentka pani Terézia Mníchová, známa po celom Slovensku ako „kopernická baba“, ktorej liečiteľské schopnosti si cenili vyliečení, ale aj odborníci z oblasti medicíny.

Ďalšou významnou osobnosťou, ktorá vyrástla v obci Kopernica je slovenský atlét Jozef Pribilinec, olympijský víťaz v chôdzi z roku 1988 zo SOULU a majster Európy z r.1986. V rovnakej disciplíne získal strieborné medaily na majstrovstvách sveta v rokoch 1983 a 1987 a ocenenie „najlepší československý športovec“ v rokoch 1986 a 1988.

Výchova a vzdelávanie:

Rímskokatolícka škola bola založená r. 1713 s nemeckým vyučovacím jazykom. V šk. roku 1918/1919 mala dve triedy so 102 žiakmi, no v šk. roku 1932/1933 má už 6 tried s 358 žiakmi. Nová budova školy bola postavená v r.1906 a v nej pokračovalo vzdelávanie žiakov na 1.stupni ZŠ aj po druhej svetovej vojne s vyučovacím jazykom slovenským.

Na základe organizačných zmien v školstve bol 1.stupeň ZŠ zrušený v r.1979, od kedy všetky deti si plnia povinnú školskú dochádzku v ZŠ v Kremnici. V obci sa udržala len materská škola.

Podnikanie v obci:

Podľa dostupných prameňov v obci Kopernica podniká 37 podnikateľov. Najvýznamnejšie sú ROMIN SLOVAKIA, spol. s r.o., KOPERBENT s.r.o., KoperEkomin s.r.o., BENOX, s.r.o. BENTOKOP s.r.o., ABIES s.r.o.,zamestnávajúcimi cca 50 obyvateľov obce. Venujú sa ťažbe a spracovaniu bentonitových ílov, žiadaných na tesniace účely pri výstavbe diaľnic, skládok odpadov, ale aj pre hygienické zabezpečenie chovu mačiek a psov (kočkolit) a pod. Finálnymi výrobkami zásobujú slovenský trh, ale uplatňujú sa s nimi aj v Rakúsku, Česku, SRN, Belgicku, Maďarsku a v Poľsku.

Majú veľký vplyv aj na zamestnanosť a rozvoj obce.

Organizačná štruktúra obecného úradu:

Organizácia má nasledovnú štruktúru:

Rastislav Slanina – starosta obce Kopernica 1 - 12/2014
Ing. Ivan Štulajter – hlavný kontrolór obce Kopernica 1 – 12/2014
Jana Modrianska – ekonómka obce Kopernica
Iveta Martinková – riaditeľka a učiteľka Materskej školy obce Kopernica
Marta Červenáková – vedúca a kuchárka školskej jedálne Materskej školy Kopernica

Organizácia mala v roku 2014 priemerne 5 zamestnancov, z toho 3 riadiacich pracovníkov a to starosta obce, riaditeľka MŠ a vedúca ŠJ.

Organizácia je zriaďovateľom Materskej školy, Kopernica č. 96, ktorá je bez právnej subjektivity.

Údaje o rozpočtovom hospodárení :

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2014. Obec v roku 2014 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2014 bol zostavený ako prebytkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2014.

Rozpočet obce/rozpočtovej organizácie/príspevkovej organizácie bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 27. 11. 2013 uznesením č.40/2013.

Rozpočet bol zmenený:

- prvá zmena č. 1/2014 schválená obecným zastupiteľstvom dňa 24. 09. 2014 uznesením č. 32/2014
- druhá zmena č. 2/2014 schválená starostom dňa 30. 09. 2014
- tretia zmena č. 3/2014 schválená obecným zastupiteľstvom dňa 03. 12. 2014 uznesením č. 41/2014
- štvrtá zmena č. 4/2014 schválená starostom dňa 31. 12. 2014

/vid'. tab. č. 12, 13, 14 v tabuľkovej časti poznámok/

	Rozpočet na rok 2014	Rozpočet po zmenách 2014
Príjmy celkom	122.057,- €	127.182,- €
z toho:		
Bežné príjmy	120.457,- €	125.157,- €
Kapitálové príjmy	1.600,- €	2.025,- €
Finančné príjmy úver	0 €	0 €
Príjmy rozpočt. organizácií	0 €	0 €

	Rozpočet na rok 2014	Rozpočet po zmenách 2014
Výdavky celkom	121.141,- €	137.085,- €
Z toho		
Bežné výdavky	111.191,- €	115.507,- €
Kapitálové výdavky	9.950,- €	21.578,- €
Finančné výdavky	0 €	0 €
Výdavky rozpočt. organizácií	0 €	0

Skutočnosť k 31. 12. 2014 vid'. FIN 1-12

Bilancia aktív a pasív k 31. 12. 2014

Aktíva

	Začiatkový stav K 1.1.2014	Konečný zostatok k 31.12.2014
Majetok spolu	415.485,44	435.035,22
Neobežný majetok spolu	336.178,15	351.138,88
Z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	0	0
Dlhodobý hmotný majetok	247.710,15	262.670,88
Dlhodobý finančný majetok	88.468,00	88.468,00
Obežný majetok spolu	78.836,10	80.984,79
z toho:		
Zásoby	144,06	44,31
Zúčtovanie medzi subjektmi verejnej správy	0	0
Dlhodobé pohľadávky	0	0
Krátkodobé pohľadávky	4.702,63	7.232,38
Finančné účty	73.989,41	73.708,10
Poskytnuté návratné dlhodobé finančné výpomoci	0	0
Poskytnuté návratné krátkodobé finančné výpomoci	0	0
Časové rozlíšenie	471,19	2.911,55

Pasíva

	Začiatkový stav k 1.1.2014	Konečný stav k 31.12.2014
Vlastné imanie a záväzky spolu	415.485,44	435.035,22
Vlastné imanie	290.017,61	306.130,16
Z toho:		
Oceňovacie rozdiely	2.097,42	2.097,42
Fondy		
Výsledok hospodárenia	287.920,19	304.032,74
Záväzky	5.522,67	6.330,29
Z toho:		
Rezervy	470	650
Zúčtov.medzi subjektmi verejnej správy	47,86	0
Dlhodobé záväzky	35,43	36,07
Krátkodobé záväzky	4.969,38	5.644,22
Bankové úvery a výpomoci	0	0
Časové rozlíšenie	119.945,16	122.574,77

Tvorba a použitie prostriedkov rezervného a sociálneho fondu

Rezervný fond

Obec vytvára rezervný fond vo výške 10% prebytku hospodárenia príslušného rozpočtového roka. Peňažné prostriedky rezervného fondu sa vedú na spoločnom bežnom bankovom účte. O použití rezervného fondu rozhoduje obecné zastupiteľstvo.

Fond rezervný	Suma v €
Začiatkový stav k 1.1.2014	32.381,02
Prírastky – z prebytku rozpočtového hospodárenia	0
ostatné prírastky	
Úbytky - použitie rezervného fondu	11.128,00
krytie schodku hospodárenia	
ostatné úbytky	
Konečný zostatok k 31.12.2014	21.253,02

Sociálny fond

fondu upravuje kolektívna zmluva.

Sociálny fond	Suma v €
Začiatkový stav k 1.1.2014	18,28
Prírastky – povinný príděl 1,25 %	278,59
ostatné prírastky	
Úbytky - stravovanie	280
regeneráciu pracovnej sily	
dopravné	
ostatné úbytky	
Konečný zostatok k 31.12.2014	16,87

Informácie o transferoch a vzťahoch so subjektami verejnej správy

Obec v roku 2014 prijala tuzemské bežné transfery v rámci verejnej správy zo štátneho rozpočtu

kód 111 transfer ÚPSVaR – rodinné prídavky	823,20 €
kód 111 transfer ÚPSVaR – strava a škol. potr. detí v hmot.núdzi	236,40 €
kód 111 transfer KÚ ŽP SR	39,55 €
kód 111 transfer KÚpCDaPK SR	18,23 €
kód 111 transfer voľby prezidenta SR I.a II.kolo	1.190,32 €
kód 111 transfer voľby do EP	817,98 €
kód 111 transfer voľby do samospr.obcí	530,27 €
kód 111 transfer KŠÚ pre MŠ	705,00 €
kód 111 transfer REGOB SR	139,26 €
Spolu transfery prijaté kódom 111 :	4.500,21 €

Transfery boli použité na účely, pre ktoré boli poskytnuté.

Transfery boli prijaté a vo vecnej a časovej súvislosti s nákladmi následne zúčtované na účet **693**.

Obec v roku 2014 poskytla bežné transfery Telovýchovnej jednote Kopernica vo výške **600,- €** (účet **586**).

Obec prijala v r. 2014 granty :

od firmy ORTAC, s. r. o., Banská cesta 27, Kremnica vo výške	1.500,- €
od firmy REGOSGeo, s. r. o., Prievozská 4D, Bratislava vo výške	400,- €
od firmy KOPEREKOMIN, s. r. o., Kopernica 137 vo výške	200,- €
od firmy KOPERBENT, s. r. o., Kopernica 137 vo výške	200,- €
od firmy MINERALKOP, s. r. o., Kopernica 137 vo výške	200,- €
od firmy BENTOKOP, s. r. o., Kopernica 168 vo výške	200,- €
od firmy BENOX, s. r. o., Partizánska cesta 15, Banská Bystrica vo výške	300,- €
Spolu :	3.000,- €

Boli použité výlučne podľa sponzorských a reklamných zmlúv na oslavy 665. výročia prvej písomnej zmienky o obci Kopernica – zakúpenie suvenírov, pohľadníc, pozvánok, banerov, občerstvenie a úhrad vystúpenia hudob. skupín (**311 kód 72a a zúčtované na účte 697**).

Obec taktiež roku 2014 prijala dar od OZ Fórum Kremnicko na spolufinancovanie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Kopernica na roky 2014-2020 vo výške **500,- €**, ktorý však v roku 2014 nebol použitý (**účet 372**).

Prehľad o stave a vývoji dlhu k 31. 12. 2014

-voči bankám : žiadny
-voči dodávateľom : žiadny
-voči štátnemu rozpočtu : žiadny
-voči zamestnancom : žiadny

Obec Kopernica nemá ku koncu roka 2014 žiadny dlh ani úver.

Návrh záverečného účtu obce Kopernica za rok 2014 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16, odsek 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu obce Kopernica za rok 2014 bol v zmysle § 9, odst. 2 zákona o obecnom zriadení a § 16, odsek 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa zverejňuje najmenej na 15 dní v obci v obecnej skrinke podľa VZN.

Riadna účtovná závierka za rok 2014 a hospodárenie obce za rok 2014 boli vyhotovené v súlade s § 9, odsek 4 zákona o obecnom zriadení a § 16 odsek 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a toto bude overené audítorom.

Účtovná závierka za rok 2014 bola vykonaná v súlade so zákonom č.431/2002 Z.z. o účtovníctve v platnom znení. Účtovná závierka za rok 2014 vyjadruje verne vo všetkých významných súvislostiach finančnú situáciu obce Kopernica k 31. 12. 2014 a výsledok hospodárenia za uvedený rok je v súlade so zákonom č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v platnom znení.

Vypracovala: Jana Modrianska

V Kopernici, 02. 04. 2015

Rastislav Slanina
starosta obce